

Kompetanse- og samarbeidsprosjekt – veiledning til søker

Formålet med søknadstypen Kompetanse- og samarbeidsprosjekt er å utvikle ny kunnskap og bygge forskningskompetanse som samfunnet eller næringslivet trenger for å møte viktige samfunnsutfordringer. Søknadstypen forutsetter samarbeid mellom forskningsmiljøer og relevante aktører utenfor forskningssektoren.

I 2020 lyser Forskningsrådet ut midler til Kompetanse- og samarbeidsprosjekt. Fristen for utlysningen er 2. september:

- [Samarbeidsprosjekter for å møte utfordringer i samfunn og næringsliv](#)
- [Kompetansebyggende prosjekter for næringslivet](#)

Under gir vi en oversikt over hva som kjennetegner søknadstypen. Vi har også laget en oversikt over ulike krav til samarbeidspartnerens finansiering og medvirkning i prosjektene. Fullstendig beskrivelse av krav til søknaden finner du i utlysningene.

Hva kjennetegner et kompetanse- og samarbeidsprosjekt?

- Kompetanse- og samarbeidsprosjekter utvikler ny kunnskap og bygger forskningskompetanse som samfunnet og/eller næringslivet trenger for å møte viktige samfunnsutfordringer.
- Prosjektene stimulerer og støtter samarbeid mellom forskningsmiljøer og aktører utenfor forskningssektoren.
- Prosjektene bidrar til ny kunnskap og kompetansebygging i norske forskningsmiljøer på prioriterte områder.
- Forskningen er av grunnleggende og/eller anvendt art, og er nyttig for brede samfunnsgrupper.
- Prosjektene ligger i eller nær forskningsfronten, og bør derfor normalt inkludere samarbeid med ledende internasjonale fagmiljøer, og da med høy nytteverdi for de norske miljøene.
- Forskningsresultatene skal gjøres tilgjengelig ved deling og publisering i tråd med [Forskningsrådets policy for åpen forskning](#).
- Prosjektene omfatter normalt rekrutteringsstillinger (ph.d. og/eller postdoktor).

Hvem kan søke?

Godkjente norske forskningsorganisasjoner kan søke om utlyste midler til Kompetanse- og samarbeidsprosjekt. Utlisningene krever samarbeid mellom en godkjent norsk forskningsorganisasjon og aktører utenfor forskningssektoren.

Samarbeidspartnerens rolle

Søknaden skal være utformet i samarbeid mellom den prosjektansvarlige forskningsorganisasjonen og en gruppe samarbeidspartnere som representerer den aktuelle utfordringen prosjektet skal bidra til å møte.

Samarbeidspartnerne er med i planlegging, styringen og gjennomføringen av prosjektet for å sikre at problemstillinger, forskningsaktiviteter og resultater blir relevante og samfunnsnyttige. Samarbeidspartnerne kan være fra offentlig sektor, frivillige organisasjoner, næringsliv og/eller andre private organisasjoner.

Samarbeidspartnere som normalt ikke driver med forskning, kan være med på å definere prosjektet, diskutere problemstillinger som kommer opp, komme med innspill underveis eller bidra til justeringer av retningen til prosjektet.

Krav til samarbeidspartnere:

- Prosjektet må ha minst to samarbeidspartnere som ikke er forskningsorganisasjoner. Sammensetningen av samarbeidspartnerne i prosjektet vil være avhengig av den utfordringen som prosjektet skal bidra til å møte.
- Prosjektene skal ha en styringsgruppe eller en rådgivende gruppe/referansegruppe med representasjon fra både forskningsorganisasjonen(e), samarbeidspartnerne og eventuelt andre relevante aktører. En person kan godt sitte i styrings-/ referansegruppen uten å være knyttet til en samarbeidspartner.
- Samarbeidspartnerne skal bidra aktivt i utformingen, gjennomføringen og spredningen av resultater fra prosjektet og sikre at ny kunnskap tas i bruk.
- Samarbeidspartnere deltar i prosjektet med faglige og/eller økonomiske ressurser.
- Samarbeidspartnerens kostnader føres i prosjektet på lik linje med prosjektansvarliges egne kostnader.

Prosjektansvarlig etablerer [samarbeidsavtaler](#) (kontrakter) med alle sine samarbeidspartnere. Samarbeidsavtalene regulerer gjensidige rettigheter og plikter, og sikrer forskningens integritet og uavhengighet. Både norske og utenlandske samarbeidspartnere skal ha samarbeidsavtaler.

Det er viktig å skille mellom samarbeidspartner og underleverandør. En underleverandør leverer på en avgrenset oppgave i prosjektet uten å opparbeide noen form for rettigheter til resultatene i prosjektet. En underleverandør vil få betalt markedspris for sin innsats av oppdragsgiver (prosjektansvarlig eller en av samarbeidspartnerne). Leverandøren må være en "ekstern kilde" for oppdragsgiver, det vil si at leverandøren ikke kan inngå i samme konsern som oppdragsgiveren. En virksomhet kan heller ikke være både samarbeidspartner og underleverandør i prosjektet.

Faktisk samarbeid

Samarbeidspartnerne skal gjennomføre prosjektet i "faktisk samarbeid", slik dette er definert i statsstøtteregulverket: (Gruppeunntakets art.25):

"Samarbeid mellom minst to uavhengige parter for å utveksle kunnskap eller teknologi eller for å nå et felles mål på grunnlag av arbeidsdeling, der partene i fellesskap definerer omfanget av samarbeidsprosjektet, bidrar til dets gjennomføring og deler risikoer og resultater. En eller flere parter kan bære alle kostnadene for prosjektet og dermed fritta andre parter for finansiell risiko. Oppdragsforskning og yting av forskningstjenester anses ikke som en form for samarbeid".

Om indirekte statsstøtte

Prosjektstøtte fra Forskningsrådet regnes vanligvis som direkte statsstøtte det øyeblikket den tildeles foretak.

Oppdragsforskning som utføres av forskningsorganisasjonen på vegne av et foretak kan innebære indirekte statsstøtte til foretaket. Det samme gjelder når forskningsorganisasjonen deltar i et felles forskningsprosjekt med et foretak. Det er likevel slik at felles samarbeidsprosjekter ikke innebærer indirekte statsstøtte til foretaket i tilfeller der

- det er god spredning av resultatene som ikke gir opphav til immaterielle rettigheter og der eventuelle immaterielle rettigheter knyttet til resultater fra aktivitet utført av forskningsorganisasjonen i sin helhet tilfaller denne, eller
- forskningsorganisasjonen mottar kompensasjon fra de deltakende foretak som tilsvarer markedsprisen for de immaterielle rettighetene som utgår fra resultater av aktivitet utført av forskningsorganisasjonen og som overføres til de deltakende foretak, eller
- det i kontrakten mellom partene fremgår at eventuelle immaterielle rettigheter fra resultatene samt tilgangrett til resultatene fordeles til de ulike parter forholdsmessig i forhold til partenes respektive bidrag til prosjektet.

[ESAs retningslinjer for støtte til FoUol paragraf/punkt 28.](#)

To utlysninger innenfor søknadstypen i 2020

Forskningsrådet lyser ut midler gjennom to ulike utlysninger av Kompetanse- og samarbeidsprosjekt i 2020

- [Samarbeidsprosjekter for å møte utfordringer i samfunn og næringsliv](#)
- [Kompetansebyggende prosjekter for næringslivet](#)

Begge utlysningene samler ulike tematiske områder med tilhørende tilgjengelige midler under én paraply. Det vil si at krav og føringer, kriterier og søknadsbehandlingsprosess er likt innenfor alle temaer i hver enkelt utlysning. Det er viktig å legge merke til hvilken tematikk som lyses ut under hver av utlysningene. Det er ingen fri arena i Kompetanse- og samarbeidsprosjekt-utlysninger. Søker må derfor rette søknaden inn mot en eller flere av de temaene som lyses ut.

Det kan være tematiske områder som lyser ut midler i begge utlysningene.

Den viktigste forskjellen mellom de to utlysningene er

- kravet til brukermedvirkning
- hvor mye av denne medvirkningen som kan dekkes av prosjektets tildelte midler
- om brukerne/samarbeidspartnerne må bidra med kontantfinansiering.

Les derfor utlysningstekstene nøye.

Kravene til samarbeidspartnerens medvirkning i prosjektene er forklart nærmere nedenfor. Et tips som kan gjøre reglene enklere å forstå, er å sette opp det som er prosjektets reelle kostnader, og etterpå se på hvordan disse kostnadene skal finansieres:

Samarbeidsprosjekter for å møte utfordringer i samfunn og næringsliv

<p>Når prosjektbudsjettet skal settes opp</p>	<p>Når det står i utlysningen at samarbeidspartnerne utenfor forsknings-organisasjonene deltar aktivt i prosjektet i form av utforming av problemstillinger, i gjennomføring eller i andre deler av prosjektet der deres innsats er avgjørende, innebærer det at en andel av prosjektets kostnader ligger hos samarbeidspartnerne.</p> <p>I utlysningen er det satt et minimumskrav for hvor stor andel av prosjektbudsjettet samarbeidspartnerens kostnader samlet skal utgjøre. En samarbeidspartner kan ta hele lasten, men det vil nok ikke være så vanlig med tanke på hvilken rolle samarbeidspartnerne skal ha i prosjektet.</p> <p>En samarbeidspartners kostnader vil i hovedsak være relatert til timeforbruk. Disse føres inn i budsjettet som personal- og indirekte kostnader. Samarbeidspartneren kan også ha andre kostnader enn timeforbruk. Det er viktig at alt som belastes prosjektet er reelle kostnader som gjenfinnes i organisasjonens regnskap. Se ellers Forskningsrådets regler for kostnadsføring.</p>
<p>Når kostnadene skal finansieres</p>	<p>Det vil stå i utlysningen om samarbeidspartnerne kan få dekket sine kostnader i prosjektet gjennom Forskningsrådets finansiering, eller om de selv, helt eller delvis, må finansiere egne kostnader.</p> <p>PS! For foretak vil statsstøtteregulverket sette noen begrensninger for støttegrad (hvor stor andel av egne kostnader de kan få finansiert).</p>

Kompetansebyggende prosjekter for næringslivet

Når prosjektbudsjettet skal settes opp	<p>Her vil samarbeidspartnerne i hovedsak delta i form av å definere prosjektet, gjennom oppfølging underveis og i spredning av resultater. Kostnadene vil som regel være relatert til timeforbruk, og må føres inn i prosjektbudsjettet som personal- og indirekte kostnader.</p> <p>Samarbeidspartneren kan også ha andre kostnader enn timeforbruk. Det er viktig at alt som belastes prosjektet er reelle kostnader som gjenfinnes i organisasjonens regnskap. Se ellers Forskningsrådets regler for kostnadsføring.</p> <p>Samarbeidspartnerens innsats skal være viktig og essensiell for prosjektet, men det er ikke satt et minimumskrav for hvor stor andel av budsjettet deres kostnader skal utgjøre.</p> <p>Dersom det er kostnader eller innsats som ikke kommer fram i budsjettet, må disse aktivitetene beskrives godt i søknaden.</p>
Når kostnadene skal finansieres	<p>Samarbeidspartnere som ikke er forskningsorganisasjoner vil ikke kunne få dekket sine egne kostnader gjennom Forskningsrådets prosjektmidler. De må finansiere sine kostnader selv. Midlene fra Forskningsrådet går i sin helhet til å finansiere kostnader hos forskningsorganisasjonene.</p> <p>Merk at utlysningen Kompetansebyggende prosjekter for næringslivet er helt lukket for statsstøtte, også indirekte statsstøtte.</p>
Kontantfinansiering	<p>I tillegg til å finansiere egne kostnader må samarbeidspartnerne i tillegg samlet kontantfinansiere minimum 20 prosent av forskningsorganisasjonenes kostnader.</p> <p>Når Forskningsrådets støtte skal regnes ut, er denne basert på hovedregelen om en maksimal tildeling på fire ganger kontantbidraget fra de norske samarbeidspartnerne.</p>

Når du har med deg internasjonale samarbeidspartnere

Et kompetanse- og samarbeidsprosjekt skal bidra til langsiktig kompetanseoppbygging i norske forskningsmiljøer innenfor faglige temaer med stor betydning for norske samfunnsaktører. Dette innebærer at hoveddelen av prosjektmidlene skal benyttes i Norge. Ofte vil det likevel bidra positivt til gjennomføringen av prosjektet dersom prosjektene i tillegg har med seg utenlandske forskningsorganisasjoner og/eller foretak i konsortiet.

Selv om utenlandske aktører er med som samarbeidspartnere, må det i **tillegg** etableres samarbeid med minst to norske samarbeidspartnere (ikke forskningsorganisasjoner) som representerer den samfunnsutfordringen prosjektet skal jobbe med.

Utenlandske aktører håndteres forskjellig med hensyn til om de kan kostnadsføre i prosjektbudsjettet, og også om de kan få dekket disse kostnadene gjennom støtte fra Forskningsrådet eller ikke:

Utenlandske forskningsorganisasjoner	Ja, kostnadene kan føres i prosjektets budsjett, og også dekkes gjennom midler fra Forskningsrådet. Betydningen av deres deltakelse må beskrives godt.
Utenlandske NGO-er	Ja, kostnadene kan føres i prosjektets budsjett, og også dekkes gjennom midler fra Forskningsrådet. Betydningen av deres deltakelse må beskrives godt.
Utenlandske offentlig aktører	Nei, kostnadene kan ikke dekkes gjennom prosjektet. Kostnadene skal heller ikke inngå i prosjektets budsjett. Det er likevel viktig at man beskriver disse aktørenes rolle og oppgave i prosjektet godt.
Utenlandske bedrifter og foretak	<p>Nei, kostnadene kan ikke dekkes gjennom prosjektet. Kostnadene skal heller ikke inngå i prosjektets budsjett. Det er likevel viktig at man beskriver disse aktørenes rolle og oppgave i prosjektet godt.</p> <p>Dersom utlysningen stiller krav om at samarbeidspartnerne skal bidra med kontantfinansiering, gjelder dette kravet samlet innsats fra de norske samarbeidspartnerne. En eventuell finansiering fra samarbeidspartnerne i utlandet vil kunne anses som en styrke for prosjektet, men kan ikke erstatte bidraget fra de norske samarbeidspartnerne når det gjelder å oppfylle minimumskravet til kontantfinansiering, ei heller for å beregne støttegraden fra Forskningsrådet.</p>
Utenlandske underleverandører	Ja, prosjektet kan ha underleverandører fra andre land. Underleverandørers kostnader leveres på faktura til prosjektansvarlig, og kostnadene føres i prosjektets budsjett. Som tidligere beskrevet: Tenk igjennom den rollen underleverandøren skal ha i prosjektet. En viktig forutsetning er at leverandøren ikke oppnår rettigheter til resultatene fra prosjektet.

Kontaktperson

Inger-Lise Rismark

Spesialrådgiver | Petroleum | iri@forskningsradet.no

Inger Midtkandal

Seniorrådgiver | Energi | im@forskningsradet.no

Publisert 05.12.2019

Last ned | Del